

Područje Dubrovnika u turističkom prometu

Dr. Matija Vidoević

Turizam postaje jednom od životnih potreba svakog pojedinca, a kao ogromni pokret, koji se ubrzano širi po cijelom svijetu, dobija i posebnu važnost za receptivna područja, u koje spada i naša zemlja. Po svojim uslovima Jugoslavija se postepeno uzdiže do sve većih razmjera u sveukupnom turističkom razvoju.

Sa ovog šireg gledišta grad Dubrovnik sa svojom okolicom samo je mala čelija u krupnom organizmu. Ali udio i uloga Dubrovnika ipak se i na poseban način ističe ne samo u republičkim granicama ili u odnosu na ostala naša primorska mjesta, nego i u širem okviru Jugoslavije kao cjeline.

Takovom turističkom značaju Dubrovnika svakako doprinosi i provjerena reputacija, koja odgovara uslovima njegovih prirodnih atrakcija i očuvanih historijskih spomenika, ali isto tako je opravdana i mnogim iskustvima kroz preko šest decenija svih mogućih promjena, koje na turistički promet uvijek vrlo osjetljivo djeluju.

Turistički razvoj odvija se u uskoj povezanosti i uzajamnoj ovisnosti na širokoj osnovi, od lokalnog i regionalnog do međunarodnog kruga. Gdje počinje izolacija prenaste turizam. Zato su statistički podaci o svim odnosima i vidovima turističkog prometa neophodni za pravilnu turističku politiku. Ako je neki podatak manjkav ili netačan, treba ga nadopuniti i ispraviti. Ali u svakom slučaju ovakovi osvrti mogu olakšati svestrano razmatranje, pa i diskusiju o rezultatima, koji su ostvareni i koji bi se daljnjim naporima mogli ostvariti. A na dubrovačkom području znatan je broj zainteresovanih u turizmu, naročito u sandanjoj fazi opsežnih investicija za komunalnu i turističku izgradnju. Neka dakle govore brojke.

I. EVROPSKE ZEMLJE 1957.

1. Ukupni rezultati

Prema izvještaju OECE, koji još nije definitivan, a djelomično se (za neke države) osniva i na procjenama, ukupni inostrani turistički promet u evropskim zemljama kretao se je od 1955. do 1957. ovako:

u 000	posjetilaca	noćivanja
1955	32.209	120.000
1956	27.870	131.000
1957	39.803	153.918

2. Bilans turističkog prometa

Utvrđivanje ukupnog broja stranih posjetilaca zasebno prema njihovom državljanstvu vrši se u pojedinim receptivnim zemljama različitim statističkim metodama (zbrajanjem prijava o boravku u svakom pojedinom mjestu, registriranjem prelaza na granicama, računanjem po odobrenim vizama i potvrđenim pasošima, itd.). O najpozdenijem načinu raspravlja se i u međunarodnim turističkim ustanovama, ali još nije prihvaćeno suglasno stanovište.

Podatak o broju lokalnih posjetilaca potpuno odgovara za statističke svrhe svakog pojedinog mjesta, ali nije dovoljan za šira područja jedne države ili više njih skupa. Isto lice, koje na istom putovanju provode noć u raznim mjestima, kod svakog prelaza u drugo mjesto ulazi u zbroj kao novi posjetilac, pa se na taj način zbroj posjetilaca povisuje, a prosjek trajanja boravka snizuje. Zato je mnogo podesniji i pouzdaniji podatak o broju noćivanja, jer ovaj zbroj izražava stvarno stanje ukupnog trajanja boravka, što je ujedno i najvažnije za pravilnu ocjenu ukup-

nog turističkog prometa, a tim i ekonomskog efekta za odnosnu zemlju.

Prema citiranom izvještaju za 1957. navedeni zbroj noćivanja (153.918) obuhvaća trajanje boravka, i to u prvom stupcu (prima) evropskih i vanevropskih posjetilaca u pojedinim evropskim receptivnim zemljama, a u drugom stupcu (šalje) vlastitih državljanata tih istih zemalja kao posjetilaca u drugim evropskim zemljama. Taj se zbroj dijeli ovako (sve u hiljadama):

	prima	šalje
Italija	37.920	2.112
Francuska	30.165	7.447
Austrija	16.892	1.208
Švicarska	13.461	3.442
Španjolska	12.000	191
V. Britanija	9.900	11.874
Njemačka	9.246	35.738
Norveška	8.188	275
Švedska	4.268	6.115
Belgija	3.422	6.616
Holandija	2.680	3.871
Jugoslavija	1.961	82
Grčka	1.320	306
Portugal	1.022	78
Danska	973	1.941

Tabelarni pregled, po kojem smo crpili gornje podatke (»Turizam« br. 1/1959), nije potpun, jer nijesu zasebno izneseni brojevi o posjetiocima i noćivanjima za istočnoevropske zemlje ni na aktivnoj ni na pasivnoj strani. — Među receptivnim su skupno unešene »ostale zemlje« bez oznake imena i bez podataka o broju stranih posjetilaca, broj noćivanja ostvarenih primanjem označen je sa 500, a otpremljenih u druge evropske zemlje sa 4856.

U zbroju noćivanja od 153.918, koji su ukupno koristile navedene evropske zemlje kao receptivne, uključeno je i 20.871 noćivanja posjetilaca iz SAD i Kanade.

Ostvarenim rezultatima u 1958. godini promet je uglavnom uvećan i po broju posjetilaca i po broju noćivanja, ali razlike u razmjerima nijesu bitno izmijenjene. U Jugoslaviji broj stranih noćivanja povišen je na 2.509.

3. Izvori turističkog priliva

Analizom ostvarenih rezultata svake zemlje zasebno pratimo dinamiku turističkog prometa. Teškoća je samo u tome, što za neke zemlje podatak o raspodjeli ukupnog broja noćivanja ili je samo djelomičan ili ga uopće nema, pa ga zato moramo nadomeštati približnim računom na osnovu podatka o broju posjetilaca. Zato i ovaj prikaz nije potpun, ali i ovakav može doprinijeti zaokruživanju slike o pravcima turističkog kretanja i razmjerima učešća pojedinih zemalja.

U 1957. noćivanja, koja su provedena izvan vlastite zemlje, iznosila su slijedeće brojeve u hiljadama:

— iz Z. Njemačke od ukupnih 35.738 u Italiji 12.000, u Austriji 11.182, u Francuskoj 3.400, u Švicarskoj 3.218 u Španjolskoj 800, a ostatak u raznim drugim zemljama, među njima 605 u Jugoslaviji (781 u 1958).

— iz V. Britanije od ukupnih 11.874 u Francuskoj 4.500, u Švicarskoj 2.358, u Austriji 1.228, u Njemačkoj 877, u Belgiji 970, u Jugoslaviji 116 (173 u 1958). Za Italiju nije označen broj noćivanja, a broj posjetilaca iznosi 1.113.

— iz Francuske od ukupnih 7.447 u Švicarskoj 2.395, u Engleskoj 1.600, u Belgiji 843, u Austriji 840, u Njema-

čkoj 788, u Jugoslaviji 196. Posjetilaca bez oznake broja noćivanja bilo je u Italiji 2.140, u Španjolskoj 1.230.

— iz Belgije od ukupnih 6.616 u Francuskoj 4.300, u Švicarskoj 889, u Njemačkoj 814, u Jugoslaviji 44 (49 u 1958). Broj posjetilaca iznosi u Italiji 477, u Engleskoj 50, u Španjolskoj 70 (bez podataka o noćivanjima).

— iz Švedske od ukupnih 6.115 u Norveškoj 4.906, u Njemačkoj 645, u Švicarskoj 177, u Austriji 196, u Jugoslaviji 33. Posjetilaca je bilo u Italiji 219, u Francuskoj 61, u Španjolskoj 31.

— iz Holandije od ukupnih 3.871 u Njemačkoj 1.330, u Švicarskoj 845. Posjetilaca je bilo u Italiji 600, u Francuskoj 345. U Jugoslaviji noćivanja 36 (58 u 1958).

— iz Švicarske od ukupnih 3.442 u Francuskoj 2.000, u Njemačkoj 678, u Austriji 354, u Švedskoj 113, u Jugoslaviji 41 (71 u 1958). Posjetilaca u Italiji 2.127, u Engleskoj 29, u Španjolskoj 56.

— iz Austrije od ukupnih 1.208 u Njemačkoj 414, u Švicarskoj 205, u Jugoslaviji 374 (604 u 1958). Posjetilaca u Italiji 2.258, u Francuskoj 65, u Španjolskoj 17, u Engleskoj 12.

— iz Italije od ukupnih 2.112, u Švicarskoj 839, u Austriji 382, u Njemačkoj 379, u Jugoslaviji 131 (179 u 1958). Posjetilaca u Francuskoj 330.

— iz Danske od ukupnih 1.941 u Norveškoj 950, u Njemačkoj 591, u Austriji 180, u Švicarskoj 116, u Jugoslaviji 17. Posjetilaca u Italiji 252, u Francuskoj 34, u Španjolskoj 17.

— iz SAD i Kanade, od ukupnih 20.871 noćenja u evropskim zemljama bilo je u Francuskoj 5.500, u Italiji 5.200, u Engleskoj 4.400, u Njemačkoj 1.117, u Švicarskoj 985, u Austriji 523, u Jugoslaviji 73 (82 u 1958). Posjetilaca u Španjolskoj 289.

— iz istočnevropskih zemalja nijesu unešeni zasebni podaci. Po našoj statistici iznose noćivanja u Jugoslaviji (1958) iz Čehoslovačke 73, iz Ist. Njemačke 55, iz Mađarske 20, iz Rumunije 5, iz Poljske 30, iz SSSR 23.

II. JUGOSLAVIJA

Prikaz razvoja i sadanjeg stanja turističkog prometa u Jugoslaviji sastavljen je uglavnom prema statističkim podacima, koji su objavljeni u biltenima Turističkog saveza Jugoslavije.

1. Linija razvoja

a) domaći posjetiocci

1938.	719.610	sa	3.917.013	noćivanja	prosjek	b.	5,4
1951.	2.567.755	"	8.640.158	"	"	"	3,1
1956.	2.887.610	"	9.406.502	"	"	"	3,2
1957.	3.181.149	"	12.460.403	"	"	"	3,9
1958.	3.387.107	"	13.792.359	"	"	"	4,07

b) inostrani posjetiocci

1938.	287.391	sa	1.562.448.	noćivanja	prosjek	b.	5,4
1951.	70.379	"	277.688	"	"	"	3,9
1956.	393.806	"	1.333.421	"	"	"	3,4
1957.	498.736	"	1.966.354	"	"	"	3,9
1958.	598.845	"	2.509.773	"	"	"	4,19

Ukupni broj posjetilaca u 1958. iznosio je 3.985.952 sa 16.302.132 noćivanja. Prosječan trajanje boravka pojedinih turista iznosio je 4,09 noći.

2. Stanje 1958.

a) posjetiocci (u 000)

	domaći	strani	ukupno
I. FNRJ	3.387	599	3.986
Primorska mjesna	707	308	1.015
II. NR Hrvatska	957	338	1.295
Primorska mjesna	592	284	876
III. Kotar Dubrovnik	71	46	116
Grad Dubrovnik	37	32	69
Ostala mjesna	32	14	46

b) noćivanja (u 000)

I. FNRJ	13.792	2.510	16.302
Primorska mjesna	6.065	1.858	7.924
II. NRH.	6.282	1.842	8.125
Primorska mjesna	5.272	1.724	6.996
III. Kotar Dubrovnik	615	279	893
Grad Dubrovnik	202	154	355
Ostala mjesna	413	125	537

3. Domaći turisti (u 000)

	posjetilaca	%	noćivanja	%
Iz NR Srbije	1.320	39,1	5.321	40,4
" " Hrvatske	734	21,6	3.346	23,4
" " Slovenije	478	14,1	2.279	16,6
" " B. i H.	459	13,5	1.625	11,7
" " Makedonije	250	7,4	833	6,1
" " Crne Gore	147	4,3	388	2,8
Ukupno:	3.387		13.792	

4. Istostrani turisti (u 000)

	posjetilaca	%	noćivanja	%	bor.
Iz Zapadne Njemačke	141	23,7	781	31,4	5,6
" " Austrije	113	18,8	604	24,4	5,4
" " Italije	58	9,8	179	7,3	3,1
" " V. Britanije	51	8,6	173	6,9	3,4
" " Francuske	41	6,9	139	5,5	3,4
" " Švicarske	18	3,1	71	2,8	3,9
" " SAD	25	4,2	74	2,9	2,9

Od ostalih zemalja sa manjim postotcima otpada na Holandiju 16 posjetilaca sa 58 noćenja, na Belgiju 15 posjetilaca sa 49 noćenja, na Dansku 14 posjetilaca sa 23 noćenja, na Švedsku 13 posjetilaca sa 48 noćenja, na Norvešku 1,8 posjetilaca sa 4,5 noćenja.

Iz SSSR bilo je 7 posjetilaca sa 23 noćenja, iz Istočne Njemačke 14 posjetilaca sa 55 noćenja, iz Čehoslovačke 14 posjetilaca sa 73 noćenja, iz Mađarske 6 posjetilaca sa 20 noćenja, iz Poljske 9 posjetilaca sa 30 noćenja, iz Rumunjske 16 posjetilaca sa 5 noćenja.

5. Mototurizam

U 1958. ušlo je u Jugoslaviju:

Iz Italije	30.485	automobila	1.255	autobusa
" " Austrije	22.487	"	1.357	"
" " Zap. Njemačke	17.002	"	408	"
" " Francuske	3.652	"	49	"
" " V. Britanije	2.323	"	30	"
" " Ist. Njemačke	2.304	"	23	"
" " Švicarske	2.067	"	84	"
" " Grčke	1.875	"	138	"
" " Belgije	1.636	"	32	"
" " Holandije	1.460	"	75	"

Iz pojedinih ostalih zemalja ispod 1.400 (ukupno oko 16.000).

Ukupni promet motornih vozila iznosi:

	1957.	1958.
	vozila putnika	vozila putnika
automobila	59.938	156.514
autobusa	2.864	77.302
motocikla	8.098	12.045
Ukupno:	70.900	245.861
Od toga stranih:	498.736	598.845

Osim navedenih ulaza u 1958. prešlo je u malograničnom prometu još 219.419 vozila sa 603.161 putnika.

Evidentirani su prijavama, ali nijesu sabrani statistički podaci o broju onih vozila (i njihovih putnika), koji su od granica doprli do Dubrovnika. U ocjeni turističkog prometa taj je podatak već sada važan, a kada se dovrši jadranska cesta bit će i neophodan.

6. Naši u inostranstvu

Prema novinskoj vijesti (»Politika«, 1. V. 1959.) broj jugoslavenskih državljana, koji su putovali po inostranstvu kretao se je ovako:

1955.	izdatih	pasoša	87.830
1956.	"	"	90.534
1957.	"	"	142.328
1958.	"	"	183.362

Od ukupnog broja u 1958. godini bilo ih je iz Slovenije oko 60 hiljada, iz Hrvatske oko 54, iz Srbije oko 50, iz Makedonije oko 10, iz Bosne i Hercegovine 8, iz Crne Gore oko 1 hiljadu. Uz to treba nadodati malogranični promet, koji se kretao oko 3 milijuna.

Naši su državljanji u 1958. najviše putovali u Italiju (oko 70 hiljada), pa zatim u Austriju (oko 27 hiljada), u Njemačku (24) u Francusku (7), Grčku (7), Veliku Britaniju (4).

Službenih putovanja bilo je oko 22 hiljade, a ostalo su privatna i turistička putovanja pojedinačno (100 hiljada) i u grupama (55 hiljada).

III. N. R. HRVATSKA

1. Ukupni promet (u 000)

	a) posjetilaca		b) noćivanja	
	domaćih	stranih	domaćih	stranih
1951.	719	33	3.417	137
1956.	799	208	4.089	889
1957.	728	280	5.582	1.415
1958.	957	337	6.283	1.842

Indeks povećanja prema 1957. (100)

	domaćih			ukupno
	stranih	posjetilaca	noćivanja	
FNRJ	106.3	120	107	posjetilaca
	110.5	127.6	113.1	noćivanja
NRH	103	120	107.5	posjetilaca
	112.5	130.5	116	noćivanja

Postotak prema FNRJ (1958)

domaći: posjetioci	28.3%	noćivanja	45.6%
inostrani:	56.3%	"	73.6%
ukupno:	32.4%	"	49.9%

2. Domaći posjetioci 1958. (u 000)

a) Po republičkoj pripadnosti

	posjetilaca	% noćivanja		pr. borav.
		1957.	1958.	
Iz NR Srbije	257	26.8	1.944	30.9 8.6
" " Hrvatske	452	47.3	2.507	39.9 6.4
" " Slovenije	142	14.8	1.089	17.4 8
" " B. i H.	71	7.5	597	9.5 9.4
" " Makedonije	22	2.3	103	1.6 5
" " Crne Gore	13	1.3	43	0.7 3.6
Ukupno:	957		6.283	

b) po socijalnoj strukturi (noćivanja)

	radnici	1957.		%	1958.		%
		domaći	strani		domaći	strani	
	968	17.3	1.244	19.8			
	službenici	1.904	34.1	2.176	34.7		
	omladinci	747	13.4	796	12.7		
	djeca	1.321	27.3	1.395	22.2		
	slob. prof.	166	3	189	3.1		
	zemljoradnici	96	1.7	85	1.4		
	ostali	381	6.8	392	6.1		
Ukupno		5.583		6.283			

3. Inostrani posjetioci 1958. (u 000)

Noćivanja inostranih turista u NR Hrvatskoj upoređena sa noćivanjima u FNRJ kretala su se u 1958. ovako:

	FNRJ	% pr. bor.		NR H	% pr. bor.	
		domaći	strani		domaći	strani
Iz Zap. Njemačke	781	31	5.6	633	36	6.8
" Austrije	603	24	5.4	504	27	6.6
" V. Britanije	173	7	3.4	119	7	3.8
" Italije	179	7	3.1	100	5	4.2
" Francuske	140	6	3.4	95	5	4.4
" Švicarske	71	3	3.9	57	3	4.9
" Holandije	58	2	3.5	34	2	4.0
" Belgije	49	2	2.5	33	2	3.9
" Čehoslovačke	73	3	5.3	55	3	6.6
" Ist. Njemačke	58	2	3.9	34	2	5.9
" SAD	74	3	3.0	40	2	3.6
" ostalih zemalja	250	10	6.9	108	6	3.0
	2.509	100		1.842	100	

4. Smještaj 1958.

Broj ležaja u svim smještajnim objektima NRH iznosi je 109.767, a u tim ležajima provedeno je 8.125.296 noćи (u 1957. bilo je 90.000 ležaja sa 700 hiljada noćivanja).

U pojedinim smještajnim vidovima, prema podacima objavljenim u »Turizmu« (maj 1959.), bilo je ukupno:

	ležaja	noćivanja	u 000	korišć. dana
hoteli	10.889	1.576	149	
pensioni	4.654	483	104	
prenočišta	3.764	521	138	
odmaralište	15.476	1.261	81	
kampovi	13.011	586	45	
privatne sobe	32.648	1.808	55	
omlad. odm.	21.956	1.403	64	
ostalo	3.427	486		
ukupno	109.767	8.124	74	

U 1958. broj ležaja bio je osjetljivo povećan:

	1957.	1958.	noćivanja u 000
kod odmarališta od	11.778	15.476	974 : 1.261
kod kampova od	7.665	13.011	377 : 586
kod privatnih soba od	24.900	32.648	1.467 : 1.808

Od ukupnog broja noćivanja otpada na hotele 20%, pensione i prenočišta po 6%, na odmarališta 15%, kampove 7%, omladinska odmarališta 17%, a na privatne sobe 22%.

U glavnoj sezoni kretao se je postotak (%) korišćenja ležaja po mjesecima:

	VI.	VII.	VIII.	IX.
hoteli	69	84	98	77
pensioni	53	88	107	61
prenočišta	57	76	82	57
odmarališta	54	96	81	43
privatne sobe	13	60	83	28

IV. PRIMORSKA KLIMATSKA MJESTA FNRJ

1. Uporedni pregled

1938.* 1957. 1958.

a) posjetioci

Jugoslavija	domaći	strani	ukupno
domaći	719.610	3,181.149	3,387.107
strani	287.391	498.736	598.895
ukupno	1,007.001	3,679.885	3,985.952

Primorska mjesta

Grad Dubrovnik	domaći	strani	ukupno
domaći	17.080	43.268	37.286
strani	40.970	30.777	31.695
ukupno	58.050	74.045	68.981

b) noćivanja

Jugoslavija	domaći	strani	ukupno
domaći	3,917.013	12,460.403	13,792.359
strani	1,562.448	1,966.354	2,509.773
ukupno	5,499.461	14,426.757	16,302.132

Primorska mjesta

Grad Dubrovnik	domaći	strani	ukupno
domaći	151.005	234.825	201.556
strani	322.506	142.051	153.656
ukupno	473.511	376.875	355.212

2. Promet 1958.

a) posjetilaca

NR Hrvatska	1,294.807	od toga u prim. mjest.	875.594
NR Slovenija	595.960	od toga u prim. mjest.	69.000
NR Crna Gora	137.868	od toga u prim. mjest.	69.505
NR B. i H.	534.539	od toga u prim. mjest.	1.164
FNRJ	3,985.952		1,015.263

*) 1938. bez Istre.

b) noćivanja

NR Hrvatska	8,125.296	od toga u prim. mjest.	6,696.320
NR Slovenija	2,238.559	od toga u prim. mjest.	395.041
NR Crna Gora	721.310	od toga u prim. mjest.	519.981
NR B. i H.	1,224.576	od toga u prim. mjest.	13.144

FNRJ 16,302.132 7,924.486

c) razmjer domaćih i stranih (u 000)

	FNRJ	NRH	Prim. mesta ostala mesta
1) p. domaćih	3.387	957	707
p. stranih	599	337	308
p. ukupno	3.986	1.924	1.015
2) n. domaćih	13.792	6.283	6.066
n. stranih	2.510	1.834	1.859
n. ukupno	16.302	8.126	7.925
			8.377

d) postotak primorskih mesta u ukupnom prometu

	posjetilaca	noćivanja
NR Hrvatska	67.6%	86.2%
„ Slovenija	11.6%	17.7%
„ Crna Gora	40.1%	72.2%
„ B. i H.	—	1.1%
FNRJ	25.4%	48.5%

3. Inostrana noćivanja 1958.

NR Hrvatska	1,845.533	od toga u prim. mjest.	1,724.135
NR Slovenija	336.775	od toga u prim. mjest.	106.151
NR Crna Gora	36.173	od toga u prim. mjest.	28.346
NR B. i H.	50.672	od toga u prim. mjest.	3

U FNRJ 2,509.773 1,858.635

Po državljanstvu posjetilaca (u 000) u prim. mjestima:

Iz Zapadne Njemačke	689
„ Austrije	524
„ Velike Britanije	121
„ Francuske	100
„ Italije	81
„ Čehoslovačke	60
„ Švicarske	57
„ Istočne Njemačke	35
„ Belgije	32
„ Holandije	31
„ SAD	31
„ ostalih zemalja	97
	1.858

V. KOTAR DUBROVNIK

Ovaj je prikaz obrađen prema evidenciji, koju Turistički savez Kotara Dubrovnik vodi prema službenim statističkim podacima na osnovu podnešenih prijava o noćivanjima posjetilaca u pojedinim mjestima.

1) Ukupni promet u Kotaru

	1956.	1957.	1958.
a. posjetilaca domaćih	1956.	1957.	1958.
domaćih	62.654	69.131	70.758
stranih	33.271	40.456	45.565
ukupno	95.925	109.587	116.323
b. noćivanja domaćih	501.367	600.583	614.284
stranih	168.448	232.260	278.650
ukupno	669.815	832.843	892.934

2) Stanje 1958.

	Grad Dubrovnik	ostala mesta	Kotar
a) posjetilaca			
domaćih	37.286	32.472	70.758
stranih	31.695	13.695	45.565
ukupno	68.981	46.167	116.323
b) noćivanja			
domaćih	201.556	412.728	614.284
stranih	153.656	124.994	278.650
ukupno	355.212	537.722	892.934

3. Domaći posjetioci 1958.

a) po republičkoj pripadnosti

Iz NR Srbije	posj.	26.041	36.8%	noć.	220.859	dana	8.0
Iz NR Hrvatske	posj.	23.137	32.8%	noć.	165.491	dana	7.1
Iz NR Slovenije	posj.	4.298	6.1%	noć.	30.052	dana	6.9
Iz NR B. i H.	posj.	13.600	19.2%	noć.	177.621	dana	13.1
Iz NR Makedonije	posj.	1.660	2.2%	noć.	11.377	dana	7.2
Iz NR Crne Gore	posj.	1.082	2.9%	noć.	8.884	dana	4.2
		70.758					614.284

b) po socijalnoj strukturi

Radnici posjetilaca	7.302	noćivanja	79.504
službenici posjetilaca	28.533	„	237.907
zemljoradnici posjetilaca	443	„	2.490
slob. prof. posjetilaca	2.199	„	15.775
djeca do 14. g. posjet.	6.078	„	89.829
učenici posjetilaca	22.142	„	144.479
ostali posjetioci	4.141	„	44.300
	70.758	„	614.284

4. Inostrani (u 000)

1957. 1958.

Iz Zap. Njemačke	posj.	10.3	noć.	69	posj.	11.4	noć.	79
Iz Austrije	posj.	5.4	noć.	45	posj.	9	noć.	70
Iz V. Britanije	posj.	5	noć.	22	posj.	6.6	noć.	33
Iz Francuske	posj.	7.5	noć.	34	posj.	5	noć.	27
Iz Švicarske	posj.	1.4	noć.	6	posj.	1.6	noć.	7
Iz Belgije	posj.	1.6	noć.	8	posj.	1.6	noć.	7
Iz Čehoslovačke	posj.	1.3	noć.	14	posj.	1.5	noć.	10
Iz Italije	posj.	0.6	noć.	3	posj.	1	noć.	5
Iz Holandije	posj.	1	noć.	4	posj.	1	noć.	4
Iz Ist. Njemačke	posj.	0.15	noć.	0.6	posj.	0.6	noć.	6
Iz SSSR	posj.	0.4	noć.	1.2	posj.	0.35	noć.	2.6
Iz Poljske	posj.	0.7	noć.	3.8	posj.	0.7	noć.	3.9
Iz SAD	posj.	2.3	noć.	9	posj.	2.5	noć.	12
Iz ostalih zemalja	posj.	3	noć.	12.4	posj.	3	noć.	12.5
	ukupno	40.5		232		45.5		279

5. Promet po mjesecima 1958.

U tabli na kraju ovog prikaza iznesen je broj posjetilaca (domaćih i stranih) te njihovog noćivanja za svaki mjesec zasebno. Najviše noćivanja bilo je u mjesecu avgustu. Prosječno dnevno u tome mjesecu boravilo je domaćih 7.767, stranih 2.702, ukupno 10.470 posjetilaca, a od toga u gradu Dubrovniku 3.119. I ovi prosjeci upućuju da za stanoviti broj i posjetilaca i noćivanja nijesu bile podnesene redovite prijave o boravku, pa zato nijesu ni obuhvaćeni statističkim iskazima.

6. Turističko društvena organizacija.

U Turističkom savezu (TS) Kotara Dubrovnik učlanjena su 22 turistička društva (TD), koja dobrotoljnim djelovanjem svojih članova, a u suradnji sa organima Narodne vlasti, unapređuju turističke interese svoga mesta uopće, a i posebno u receptivnom pogledu.

Turističko društvo postoji u gradu Dubrovniku, te u sljedećim mjestima: Cavtat, Molunat, Mlini (za Župu dubrovačku), Trsteno, Slano, Ston, Trpanj, Trstenik, Orebić, Viganj, Kučište, Koločep, Lopud, Šipan, Korčula, Lumbarda, Blato, Smokvica i Vela Luka.

(Nastavit će se)